

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра теоретико-правових та соціально-гуманітарних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з освітньої, виховної
та міжнародної діяльності

проф. Т.М. Димань

20 19 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	08 ПРАВО
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	081 ПРАВО
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
ФАКУЛЬТЕТ	Права та лінгвістики

Робоча програма з навчальної дисципліни «Муніципальне право» для здобувачів вищої освіти факультету права та лінгвістики за спеціальністю 081 «Право», бакалаврський рівень вищої освіти / Укладачі О.О.Росавіцький – Біла Церква: БНАУ, 2019. – 31 с.

Розробники: О.О.Росавіцький, старший викладач

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри теоретико-правових та соціально-гуманітарних дисциплін

(Протокол № 1 від 29 серпня 2019 р.)

Завідувач кафедри теоретико-правових
та соціально-гуманітарних дисциплін,
доцент

Л.М. Мельник

Схвалено методично радою факультету права та лінгвістики
(Протокол № 1 від 29 серпня 2019 р.)

Голова методичної ради, доцент

В.Д.Борщовецька

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
5. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	8
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	11
6.1. Лекції	9
6.2. Практичні заняття	9
6.3. Самостійна робота	12
6.4.Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань	13
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	13
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	13
9. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ	14
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	15
11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	18
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	20

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3	Галузь знань 08 «Право»	Вибіркова	
Змістових модулів – 3	Спеціальність: 081 «Право»	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – розрахункове		4-й	4-й
		Семестр	
		7-й	7-й
Загальна кількість академічних годин – 90		Лекції	
		14 год	4год
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Практичні	
		28 год.	6год
		Самостійна робота	
		48год	80
		Підсумковий контроль: залік	

Метою вивчення дисципліни «Муніципальне право» є вивчення генези розвитку місцевого самоврядування, основних його моделей та інститутів на підставі детального аналізу законодавства України з місцевого самоврядування з метою формування вміння правильно оцінювати конкретні муніципально-правові явища.

питань місцевого значення.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Вибіркова навчальна дисципліна для бакалаврів «Муніципальне право» базується на знаннях таких дисциплін, як «Конституційне право», «Конституційний процес» та «Адміністративне», вивчених на 2-му, 3-му курсах.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Символ результатів навчання за спеціальністю «Право» відповідно до освітньо-професійної програми	Результати навчання з дисципліни
РН 2.	Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.
РН3.	Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
РН4.	Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.
РН5.	Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
РН7.	Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.
РН8.	Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
РН9.	Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.
РН13	Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.
РН17.	Працювати в групі, формуючи власний внесок у

	виконання завдань групи.
PH18.	Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.
PH19.	Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.
PH20.	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. «Вступ до предмету «Муніципальне право України»

Тема 1. Поняття і сутність муніципального права як галузі права, науки та навчальної дисципліни.

Тема 2. Основні теорії походження місцевого самоврядування.

Тема 3. Територіальна громада – основа місцевого самоврядування в Україні.

Тема 4. Місцеві ради – представницькі органи місцевого самоврядування в Україні.

Змістовий модуль 2. «Муніципально-правове регулювання матеріально-фінансової основи місцевого самоврядування»

Тема 5. Матеріально-фінансові (економічні) основи місцевого самоврядування.

Тема 6. Міжнародні стандарти матеріального забезпечення місцевого самоврядування.

Змістовий модуль 3. «Повноваження та діяльність органів місцевого самоврядування»

Тема 7. Гарантії місцевого самоврядування. Юридична відповідальність суб'єктів муніципально-правових відносин.

Тема 8. Делеговані повноваження органів місцевого самоврядування.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Структура навчальної дисципліни

2.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	п	ла б.	ін д.	с. р.		л	п	ла б.	ін д.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. «Вступ до предмету «Муніципальне право України»»»												
Тема 1. Поняття і сутність муніципального права як галузі права, науки та навчальної дисципліни	14	2	2			6	7	2	2			10
Тема 2 Основні теорії походження місцевого самоврядування	12	2	2			6	7					5
Тема 3. Територіальна громада – основа місцевого самоврядування в Україні	14	2	2			6	9					5
Тема 4. Місцеві ради – представницькі	14	2	2			6	7					6

органи місцевого самоврядування в Україні												
Разом за змістовим модулем 1	54	8	8			24	30	2	2			26
Змістовий модуль II. «Муніципально-правове регулювання матеріально-фінансової основи місцевого самоврядування»												
Тема 5. Матеріально-фінансові (економічні) основи місцевого самоврядування	12	2	2			12	15	2	2			10
Тема 6. Міжнародні стандарти місцевого самоврядування	12	2	2			12	15					15
Разом за змістовим модулем 2	24	4	4			14	30	2	2			25
Змістовий модуль III. «Повноваження та діяльність органів місцевого самоврядування»												
Тема 7. Гарантії місцевого самоврядування. Юридична відповідальність суб'єктів муніципально-правових відносин	15	1	2			6	15		2			10
Тема 8. Делеговані повноваження	15	1	2			4	15					15

органів місцевого самоврядування												
Разом за змістовим модулем 3	30	2	4			10	30		2			25
Усього годин	90	14	28			48	90	4	6			80

6.1. Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття і сутність муніципального права як галузі права, науки та навчальної дисципліни	2
2	Тема 2 Основні теорії походження місцевого самоврядування	2
3	Тема 3. Територіальна громада – основа місцевого самоврядування в Україні	2
4	Тема 4. Місцеві ради – представницькі органи місцевого самоврядування в Україні	2
5	Тема 5. Матеріально-фінансові (економічні) основи місцевого самоврядування	2
6	Тема 6. Міжнародні стандарти місцевого самоврядування	2
7	Тема 7. Гарантії місцевого самоврядування. Юридична відповідальність суб'єктів муніципально-правових відносин	2
8	Тема 8. Делеговані повноваження органів місцевого самоврядування	-
Разом годин		14

6.1. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття і сутність муніципального права як галузі права, науки та навчальної дисципліни	6
2	Муніципальні права людини і громадянина	6
3	Територіальна громада – основа місцевого самоврядування в Україні	6
4	Місцеві ради – представницькі органи місцевого самоврядування в Україні	6
5	Форми і методи діяльності представницьких органів місцевого самоврядування	12
6	Конституційно-правовий статус сільських, селищних, міських голів, голів районної, обласної ради	12
7	Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад	6
8	Матеріально-фінансові (економічні) основи місцевого Самоврядування	4
	Разом	28

6.2.Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Конституційно-правові основи місцевого самоврядування	4
2	Роль та значення статутів територіальних громад у місцевому	4

	Самоврядуванн	
3	Органи самоорганізації населення в системі місцевого Самоврядування	4
4	Правовий статус органів місцевого самоврядування Автономної Республіки Крим.	4
5	Міжнародні стандарти місцевого самоврядування	2
6	Делеговані повноваження органів місцевого самоврядування	2
7	Поняття і сутність муніципального права як галузі права, науки та навчальної дисципліни	2
8	Муніципальні права людини і громадянина	4
9	Територіальна громада – основа місцевого самоврядування в Україні	2
10	Місцеві ради – представницькі органи місцевого самоврядування в Україні	2
11	Форми і методи діяльності представницьких органів місцевого самоврядування	4
12	Конституційно-правовий статус сільських, селищних, міських голів, голів районної, обласної ради	2
13	Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад	4
14	Матеріально-фінансові (економічні) основи місцевого Самоврядування	2
15	Конституційна реформа місцевого самоврядування	2
16	Правві засади децентралізації	2

17	Реформа адміністративного устрою	2
	Разом	48

6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

Завдання 1. Начальник управління фінансів міста обласного значення Н. звернувся у листопаді 2011 р. до керуючого справами міського виконавчого комітету з проханням включити у порядок денний засідань виконавчого комітету обговорення і затвердження бюджету міста, зсилаючись на ст. 28 чинного Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» і мотивуючи тим, що бюджет потрібно оперативно довести до всіх бюджетних установ міста з метою уникнути у наступному бюджетному році затримки щодо фінансування будівельних підприємств і виплати зарплати у бюджетній сфері.

А. Підготувати проект прохання начальника управління фінансів міста обласного значення.

Б. Підготувати письмову відповідь начальнику управління фінансів міста обласного значення за підписом керуючого справами міського виконавчого комітету.

Завдання 2. Дві територіальні громади сусідніх сіл М. (проживає 450 мешканців) і В. (проживає 500 мешканців) на сесіях своїх рад доручили своїм головам провести об'єднану сесію і вирішити питання про об'єднання цих територіальних громад для зміцнення матеріально-фінансової основи з метою забезпечення успішного вирішення питань місцевого значення на рівні їх виникнення. Присутній на одній із сесій завідуючий юридичним відділом районної ради пояснив депутатам, що сільська рада не є уповноважена вирішувати таке питання, зсилаючись на відповідні положення чинного Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

А. Підготувати мотивовану відповідь депутатам сільських рад та сільським головам відповідних територіальних громад сіл М. і В. щодо ймовірного порядку вирішення цього питання.

Б. Роз'яснити депутатам в чому різниця об'єднання територіальних громад сусідніх сіл на підставі принципу муніципального унітаризму чи федералізму.

Завдання 3. На першій організаційній сесії міська рада приступила до формування виконавчого комітету. Персональний склад виконавчого комітету запропонував міський голова. Крім керівників відділів і управлінь, секретаря міської ради міський голова запропонував двох депутатів ради А. і Т., мотивуючи таку пропозицію тим, що вони обоє мають багатий практичний досвід у містобудівній сфері, зокрема Т. – колишній міський голова. Голова постійної комісії з питань законності і правопорядку міської ради виступив із пропозицією не включати обох депутатів до складу виконавчого комітету, оскільки це є порушенням чинного Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

А. Проаналізуйте виниклу ситуацію під правовим кутом зору, роз'ясніть, які питання може вирішувати на сесії міська рада.

Б. Підготуйте мотивовану відповідь міському голові щодо того, хто може входити до складу виконавчого комітету міської ради.

Завдання 4. На сесії обласної ради слухалося питання про відставку голови обласної державної адміністрації. Депутат обласної ради Д. запропонував провести відкрите голосування з цього питання, проти чого категорично заперечив голова обласної ради Н.

А. Проведіть правовий аналіз даної ситуації і роз'ясніть підстави проведення відкритого голосування депутатів обласної ради.

Б. Напишіть мотивовану відповідь депутатові обласної ради від свого імені.

Завдання 5. Готуючись до атестації посадових осіб виконавчого комітету міської ради, вперше обраний секретар міської ради Л., який

виконував одночасно функції керуючого справами, подав міському голові список посадових осіб, які підлягають атестації. Список був оприлюднений на шпальтах газети Р. та на сторінці в соціальній мережі депутата К., який перебував у родинних відносинах з Л. Проти цього списку виступили: спеціаліст з кадрової роботи, який заявив, що він у виконавчому комітеті працює лише 1.5 року і не підлягає атестації; спеціаліст, працівниця патронажної служби, яка заявила, що вона лише 6 місяців як працює після відпустки по догляду за дитиною до 3 років.

А. Підготуйте письмове роз'яснення на підставі чинного законодавства для секретар міської ради Л. про проведення атестації посадових осіб виконавчого комітету міської ради.

Б. Проаналізуйте питання щодо несумісності статусу депутата місцевої ради з деякими посадами та видами діяльності на предмет правового закріплення в чинному законодавстві України.

Завдання 6. Львівська обласна рада прийняла рішення про визнання нечинним на території області Закону України «Про засади державної мовної політики» № 5029-VI від 3 липня 2012. «За» це рішення проголосували 80 депутатів на сесії 23 серпня 2012 року. У рішенні зазначається, що Львівська облрада визнала нечинним на території Львівщини мовний закон «з огляду на його антидержавну сутність та brutальне порушення процедури його ухвалення Верховною Радою, а саме: системне і грубе недотримання статті 84 Конституції України та ігнорування Закону України «Про регламент Верховної Ради України». Заступник прокурора Львівської області А. наголосив, що до повноважень Львівської облради не входить визнавати нечинними закони України. 28 вересня 2012 року Львівська облрада відхилила протест заступника прокурора області на рішення облради про визнання нечинним на території області Закону України «Про засади державної мовної політики» № 5029-VI від 3 липня 2012.

А. Підготуйте протест прокурора на рішення обласної ради на підставі чинного законодавства України з місцевого самоврядування.

Б. Проаналізуйте ситуацію на предмет правового закріплення виключної компетенції місцевих рад та повноважень депутатів місцевих рад у чинному законодавстві України з місцевого самоврядування.

Завдання 7. У лютому 2015 р. комунальне підприємство «Київжитлоспецекексплуатація» Київської міської ради звернулося до Господарського суду м. Києва з позовом до Оболонської районної державної адміністрації в м. Києві та Оболонської районної ради в м. Києві, прохаючи зобов'язати відповідачів передати йому нерухоме майно. Позовні вимоги обґрунтовані тим, що відповідач безпідставно відмовив у переданні 102 кв. м. загальної площі нежитлого приміщення будинку на проспекті Героїв Сталінграда у м. Києві, яке на підставі розпоряджень Київської міської державної адміністрації від 22 лютого 2002 р. № 347, від 8 травня 2003 р. № 782 та від 10 вересня 2003 р. № 1692 закріплено за комунальним підприємством «Київжитлоспецекексплуатація» на праві повного господарського відання. Відповідачі проти позову заперечували, посиляючись на те, що власником спірної частини нежитлового приміщення є територіальна громада Оболонського району, а балансоутримувачем – комунальне підприємство управління житлово-комунального господарства Оболонського району

Завдання 8 Комунальне підприємство «Київжитлоспецекексплуатація» також вказувало, що рішення про передачу спірного приміщення Оболонському району (раніше Мінський район м. Києва) приймалося виконкомом Київської міської ради народних депутатів (рішення від 13 січня 1992 р. № 26), воно суперечить чинному законодавству, оскільки питання про розмежування майна між комунальною власністю м. Києва та комунальною власністю районів міста могло вирішуватися виключно на пленарних засіданнях Київської міської ради і тому зазначене рішення не могло бути

підставою набуття у комунальну власність територіальної громади Оболонського району м. Києва спірного майна. Проведіть юридичний аналіз ситуації. Чи правомірні дії Київської міської державної адміністрації? Яке рішення має прийняти суд?

Завдання 9. Громадянин Василенко у зверненні до селищного голови вимагав відшкодувати збитки, завдані йому невиконанням органами місцевого самоврядування повноважень передбачених ст. 21 Закону України "Про відходи". Селищний голова відмовив у задоволенні вимог громадянина Василенка, при цьому зазначив, що повноваження передбачені ст. 21 Закону України "Про відходи" не можуть реалізовані із-за відсутності необхідних фінансових ресурсів. Рішення селищного голови гр. Василенко оскаржив до районної ради. Дайте юридичний аналіз ситуації. Чи правомірні дії селищного голови? Яке рішення повинна прийняти районна рада? Чи повинні органи місцевого самоврядування відшкодувати шкоду, завдану невиконанням покладених на них повноважень?

Завдання 10. У вересні 2016 р. місцева благодійна організація звернулася з позовом до Київської міської ради та виконавчого органу Київської міської ради - Головного управління земельних ресурсів Київської міської державної адміністрації (другий відповідач), про зобов'язання укласти з ним угоду про поновлення на три роки договору оренди земельної ділянки від 20 вересня 2013 р. № 82, а також зобов'язання другого відповідача провести реєстрацію цієї угоди. На обґрунтування своїх вимог благодійна організація послалася на договір оренди, відповідно до умов якого, після закінчення строку, на який було укладено цю угоду, благодійна організація, за умови належного виконання покладених на неї обов'язків, має за інших рівних умов переважне право на поновлення договору. Оскільки Київської міської ради ухилялася від розгляду цього питання, благодійна організація, пославшись на ст. 188 ГК, просила суд про задоволення своїх

вимог. Проведіть юридичний аналіз ситуації. Чи правомірні дії Київської міської ради? Яке рішення має прийняти суд?

Завдання 11. У березні 2017 р. громадянин В. звернувся з позовом до виконавчого комітету міської ради про відшкодування шкоди, посилаючись на те, що 31 грудня 2016 р. о 14-й годині на його автомобіль, у якому він під'їхав до свого гаража, впала відламана частина дерева та пошкодила його, в результаті чого завдано матеріальну шкоду на суму 20 тис. 480 грн., яку він й просить відшкодувати, а також стягнути 4000 грн. на відшкодування шкоди, заподіяної здоров'ю. Проведіть юридичний аналіз ситуації. Яке рішення має прийняти суд?

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з виконанням ситуаційних та розрахункових завдань – індивідуальних та в групах; лабораторних досліджень; конференцій; ділових та рольових ігор.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з предмету «Конституційне право України» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні та контрольні роботи.

Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання.

Модульний контроль проводиться у формі комп'ютерного тестування.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам у журнал академічної групи та електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі заліку у 2 семестрі за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю).

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі іспиту у 3 семестрі за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю).

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність студента в дискусії, якість конспекту.

Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані розрахункові, лабораторні роботи, командні проекти, зроблені доповіді, презентації, реферати, есе, активність під час дискусій.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявляє вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтувати твердження та висновки, недостатньо певно орієнтується у навчальному матеріалі.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що студент не оволодів програмним матеріалом.

Підсумкова оцінка дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$\text{БПК} = \frac{\text{САЗ} \times \text{max ПК}}{5},$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність студента на занятті у формулі приймається як «0».

Критерії оцінювання за дворівневою шкалою

Під час проведення заліку навчальні досягнення студентів оцінюються за дворівневою шкалою: зараховано, незараховано.

Оцінка «зараховано» (60–100 балів) ставиться студентові, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; під час виконання завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

Оцінка «незараховано» (1–59 балів) ставиться студентові, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з відповідної дисципліни.

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов’язковим повторним вивченням	

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «залік»

Види робіт	Лекції ї	Практичн і заняття	Самостій- на робота	Модуль- ний контроль	ІНДЗ	Загаль- ний бал
Максимально можлива кількість балів	10	30	10	40	10	100

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

2. Збірник завдань для самостійної роботи з навчальної дисципліни Муніципальне право. Для студентів денної та заочної форм навчання (за кредитно-модульною системою організації навчального процесу./ Бровко Н.І.– Біла Церква, 2016. – 45с.

1. Муніципальне право: Методичні рекомендації до вивчення дисципліни для студентів денної та заочної форм навчання (з елементами кредитно-модульної технології організації навчального процесу) / І.В. Ковальчук. – Біла Церква, 2015. – 31 с.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

Основна література

1. Конституція України (із змінами і доп.). – К.:Атіка, 2016. – 64 с.
2. Закон про місцеве самоврядування в Україні: Науково-практичний коментар / За ред. М.Ф. Верменчука. - К.: А.Т. "Книга", 2011. – 400 с.
3. Місцеве самоврядування у громаді : [практ. посіб. для депутатів місц.рад та активістів громад] / за ред. А. Ткачука. – К. : Інститут громадянського суспільства ; ІКЦ ЛЕСТА, 2014. – 288 с.
4. Камінська Н.В. Європейська система місцевого і регіонального самоврядування та Україна: монографія. – Київ, 2012. – 413 с.

5. Камінська Н.В. Місцеве самоврядування: теоретико-історичний і порівняльно-правовий аналіз: навчальний посібник. – К.: КНТ, 2013. – 230 с
6. Муніципальна влада в Україні : проблеми теорії та практики. / О. В. Батанов; [відп. ред. М. О. Баймуратов]; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – К.: Юрид. думка, 2013. – 653 с.
7. Серьогіна С.Г., Любченко П.М., Бодрова І.І., Петришина М.О., Лялюк О.Ю., Болдирєв С.В., Стешенко Т.В., Челомбитько Л.В., Солянник К.Є., Величко В.О., Шеверєва В.Є., Фролов О.О., Чиркін А.С., Новак А.О., Муртіщева А.О., Омелько І.І. Державне будівництво та місцеве самоврядування: Посібник для підготовки до іспиту. – Право, 2019 -212с.
8. Любченко П.М. Муніципальне право: Підручник. – Право, 2019.-512с.

Інтернет-ресурси

1. <http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
2. <http://kmu.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
3. <http://ccu.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України.
4. <http://president.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Президента України.
5. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система "Нормативні акти України (НАУ)".
6. База даних законодавства ЄС: <http://europa.eu.int/eur-lex>
7. Бібліотека Міжнародного центру перспективних досліджень. – <http://www.icps.kiev.ua/library>.
8. Регіональне та транскордонне співробітництво між Україною та ЄС/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://comeuroint.rada.gov.ua/>